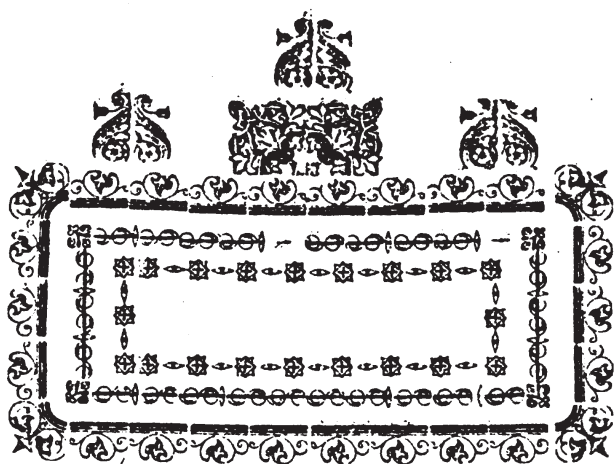

✽ ترجمه در یتم لاسکیمی زاده ✽

* * * بسم الله الرحمن الرحيم * * *

لله الحمد والمنة * وعلى نبيه الصلاة والتحية * وعلى آله
 واصحابه الطيبة الطاهرة * پس بوعلم تجوید ذاتنده
 علم شریف و فن لطیف اولوب هر قاری به بله سی اہم
 ہم ورعایتی فرض لازم اولدیفندن بوعبد ضعیف
 قلیل البضاعة سید علی بن حسیندن بعض اخوان
 سیدیز محمد البرکوی رحه الله تعالی حضرتلر ینک
 بوفنده تألیف ایلدیکی اہم مسائل تجویدی مشتمل
 در بیام رساله سنی ترکی به ترجمه دخی بعض فوائدک
 ضمنی التماسلر یله مأولار ینہ مساعدہ ونفعک عمومہ
 مسارعت ایچون ترجمه تصدی اولدی * بیان التجوید *
 ۷ تجوید دیو حرفه صفتدن حقنی و مستحقنی و بر مکہ
 دبرلر (صفت ایکی قسمدر بر یسی حرفدن ابرلمسی ممکن
 اولیان صفتدر یعنی اول صفت بولنسه ذات حرف
 دخی بولنمز بوکا صفت ذاتیه و لازمہ دنیلور تغییر نه

۷ التجوید ملکہ بقدر بہا
 علی اعطاء کل حرف حقہا
 و مستحقہا در یتم لبرکوی
 والفرق بین الحرف و مستحقہ
 ان حق الحرف صفة لازمة له
 من همس و جهر و شدة
 و رخاوة و غیر ذلک من الصفات
 اللازمة و مستحقہ ما ینشأ عن
 هذه الصفات ترفیق المستقل
 و تقسیم المستعلی و نحو ذلک
 من ترفیق بعض الراآت
 و تقسیم بعضہا و کذا حکم
 اللامات و یدخل فی الثانی
 اما ینشأ من اجتماع بعض
 الحروف الی بعض مما حکموا
 علیہ بالاظہار و الادغام
 و القلب و الاخفاء و الغنة
 و المد و التصر و امثال ذلک
 فالحق صفة اللزوم و المستحق
 صفة العروض هذا (من
 شرح علی القاری لمنظومة
 ابن الجزری)

وقال في الرعاية الحروفه
تشارك في بعض الصفات
وتتفرق في بعض والمخرج
واحد وتتفق في الصفات
والمخرج مختلف ولا تجدد
أحرفا اتفقت في الصفات
والمخرج واحد لان ذلك
يوجب الاشتراك في السمع
فتصير بلفظ واحد فلا
يفهم الخطاب انتهى اراد
من المخرج في المواضع
الثلاثة المخرج الكلي
« جهد المنزل لسا قبل زاده »
قوله وتتفق في الصفات
والمخرج مختلف كالذال
المهملة والجيم « بيان جهد
المقل لسا قبل زاده »

ومخارج الحروف ستة عشر
تقريبا والا فلكل مخرج
فله حزمة والهاء والالف
اقصى الحلق ولعين والحاء
وسطه والغيين والحاء ادناه
« شافيه »

٧ المخرج اقصى الحلق
همز فهاء فالف « در يتيم »

لحن جلي ديلور بونلر اون التيدر مخرج جهر همس
شدت رخاوت بينيه استعلاء انخفاض اطباق انفتاح قلقله
صغير غنه تقشى تكرر استطاله (و بر يسي دخي
حرفدن ايرلسي ممكن اولان صفتدر بوكا صفت عارضه
ديلور تفسير نه لحن خفي ديلور ذات حرفي تفسير
ايتديكندن اول صفات بونلر در (تقخيم ترفيق ادغام
اخفا اظهار قلب مد وقف سكتة حركة سكون) صفت
حروف فرق درت يادخي زياده در اما بوكتابده ذكر
اولسان تالي به اهم ومشهور اولنلر بدر

❖ باب الصفات الذاتية ❖

(مخارج الحروف) معلوم اوله كه يكرمي طقوز حروف
هجانك مخرج جلي امام جعبري قولي اوزره اكثر
مختاري اون التيدر مخرج ديو حرفك چيقوب بلورديكي
بره ديرلر بوني بونك طر يقي اولدر كه اول حرفي ساكن
يا مشدد قلوب اولنه برهمزه كتورو بده تلفظ ايلد كده
سلس قنغي يرده دوكنور ايسه مخرجي اول يردر (مثلا
بانك مخرجني بلك مراد ايلد كده اب ديوب سكوت
اولنسه طودا قنلر بر برينه قيانوب قالور معلوم اولور كه
بانك مخرجي شنتين ايمش باقي حرفلر دخي بوكا قياسدر
(ودخي معلوم اوله كه جميع مخارج درت اعضايه منحصر در
بوغاز دل طودا قنلر خيشوم) بوغاز مخرج جري اوچدر
(اولكيسي بوغاز ديدير كه كوكسه متصل اولان يدير بونك
ابتدا سندن ٧ همزه صكره سندن ها دخي صكره سندن الف
چيقار) سؤال اولنور سه كه بو مخرج اوچ مخرج اولمق لازم

۳ معلوم اوله که اغزک اینچنده
اولان اتله دالك كسر يله
«دماغ دیرلر کتاب و زننده در»
۶ المخرج الخامس ماین
اقصى اللسان بعد مخرج
المقاف وما يحاذيه من الحنك
الاعلى يخرج منه الكاف كذا
صرحوا به ان قلت فعلى
هذا أقصى اللسان منقسم الى
وضعين كما قصي الخلق
فينبغي ان يجعل أقصى اللسان
مخرجا واحدا كليا كقصي
الخلق قلت أقصى اللسان
فيه طول و بين موضعى المقاف
والكاف بعد كما يشهد به
ما ذكر بخلاف أقصى الخلق
« جهده المثل »

۳ حافة اللسان من مقابلة
بعيد مخرج الياء و ما يليها
من الاضراس ضاد ما يليها
الى انتهاها و ما يحاذيه من
الحنك الاعلى فوق الضاحك
والناب و الر باعية و الننية
لام ما يليهما فوق الثنيتين
نون مظهرة ما يليهما راء
« در يتيم »

كاور (جواب اولدر كه بو مخرج حقیقته او چ مخرج
جزئیدر اما اول مخرج جر بر لر ینه غایت یقین اولوب
تمیزلری عسیر اولدیغندن بر مخرج قلندی بوسبیدن
بعضیلر بوتربتی و بعضیلر اصللرینی انکار ایدوب مخرج
واحددن چیقان حرفلرک اختلافلری انجق صفات ایله در
مخرج ایله دکلدر دیدیلر اشاغیده کلجک مخرج جر
دخی بویله در (یا خود بو او چ حرفک بر برندن
امتدادلری اولدیغندن بویله مرتب اولدیله الحاصل
مخرج واحدندن چقان حرفلرده اول مخرجک اشکالی
تبدل ایتدیکندن هر حرفک مخرج جزئیی کندویه
مخصوص اولدی اما مخرج کلیده مشترک در لر
(ایکنجیسی بو غاز اورتیه سیدر بوندن اولاعین
صکروه سندن حا چیقار (او چنجیسی بو غاز اولدرکه
آغزه یقین اولان یر یدر بوندن غین ایله خا ترتیب اوزره
چیقار لر (دل مخرجلری اوندنر (اولکیسی قاف
مخرجیدر که بیوک دل دینک اوستی ایله انک قارشوسی
اوست دماغدر ۲ (ایکنجیسی کاف مخرجیدر که قاف
مخرجی کیدر ۶ لکن اندن بر یارمق مقداری اشاغیدر
(او چنجیسی ترتیب اوزره جیم شین یا مخرجیدر که بیوک دینک
اورته سیله برابری اوست دماغدر (نردنجیسی ضاد
مخرجیدر یا مخرجینک ۳ ما بعد جکزی برابری اولان صولدن
یا صاغدن دل یا نیله انک قارشوسی اولان اوست دیشلدر که
آز و دیشک اردنده بی دیشه کلنجه در بو مخرجدن ضادی
اخراجک طریق بودر که الت چکه بی بر مقدار اشاغی
چکوب دینک اورتیه سنی اوست دماغه قباوب اول یانی

مذکور اولان دیشلره ازاجقی طیار کبی ایدرک دیلنک
 اوجنی بو شده براغوب تکافسز سسنی چیقارمق
 ایله اولور بونده ازاجقی فشلتی ووظلتی پیدا اولور
 ظا اما حرفندن آزاد ز را ضا د حرف قویدر
 چهرده اطباقده استعلاده ظدن اقوادر رخاوتنه
 اقلدر بونک مقتضاسی ضا دده صوت قوی وظلتی
 ضعیف اولمقدرد (بشجیسی لام مخرجیدر بودخی
 صاغدن یا صولدن ضا د مخرجینک نهایتندن دل اوجنه
 وارنجبه اولان یانی ایله انک قارشوسی اولان اوست
 دماغدر که ضاحک وناب و رباعیه وثیه دیشلرینک
 اوست جکز لریدر بو مخرج و سعتلیدر اما مقوس
 اولوب صوتک اقاجنی طرفنه ای کلوب صوت
 جله بردن چیقیدغندن ضا د کبی مستطیل اولمادی
) التنجیسی اخفا اولمیان نون مخرجیدر که دل اوجیله
 قارشوسنده ایکی اوست اولک دیشلرک اتریدر (یدنجیسی ۷
 را مخرجیدر که دیلک غایت اوجی بر مقدار دیلک ارقه سیله
 قارشوسی اولان اولک دیشلرینک اوست جکز لر ی اولان
 دماغدر (معلوم اوله که دل اوجی مقوسدر طولی خط مقوس
 عرضی سطح مقوسدر اول سطحین اول خطک اوست
 جانبی دل اوجی ک ظاهر یدر الت جانبی دل اوجینک بطنیدر
 پس ایمدی لام مخرجینک نهایتندن دیلک غایت اوجنه
 کلنجبه اول سطح مقوس قارشو سیله نون مخرجیدر دیلک
 غایت اوجی قارشو سیله را مخرجیدر ابو عمرو قولیدر
 ابوشامه نک مختار یدر اما اکثرک قوی اولکیدر که دیلک
 غایت اوجی بر مقدار دیلک ارقه سیله قارشوسی دیدیکمزدر

۷ المخرج العاشر ما بین
 رأس اللسان مع ظهره مما يلي
 رأسه وما يحاذيهما من اللثة
 وهي لثة الثنيتين العلبيتين
 ايضا تخرج منه الرائ وفي
 الرعاية الرائ تخرج من مخرج
 النون غير انها ادخل المه
 ظهر اللسان قليلا قول اراد
 من ظهر اللسان ظهره مما
 يلي رأسه وظهره صفحته
 التي تلي الحنك الاعلى
 « جهد المقل »

۴ قوله مع ظهره مما يلي رأسه
 قال على القاري المراد بالظهر
 في قول ابن الجزري (ورائ
 يدانيه لظهر ادخل) ظهر
 اللسان لاظهر طرفه كما
 اختاره خالد انتهى اقول
 طرف اللسان ورأسه بمعنى
 واحد وهو سطح مقوس له
 ظهور وهو طرفه العليا وبطن
 وهو طرفه السفلى

و بمجموع ذلك السطح مع ما
يحاذيه من اللثة يخرج النون
المظهرة و داخل في مخرج
اللام و لما كان طرف اللسان
حرأ من اللسان كان ظهور
طرفه ظهوره ايضا لكن
لما زيد ظهور اللسان مع
ذكر طرنه في مخرج الراء
علم ان ذلك الظهر غير ظهور
طرفه فهو ظهر اللسان
محاذي طرفه ففكرت دركه
ان شاء الله تعالى سبحانه
• بيان جهه المقل •

٦ المخرج الخامس عشر
ما بين الشفتين يخرج منه الباء
فانهم قالوا قال الا ان الواو
ياقتضاهما والباء والميم
ياقتضاهما الا ان انطباقهما
مع الباء اقوى من انطباقهما
مع الميم والمراد بالواو الغير
المؤدية انتهى ٤

ديلك ارقه مي ديمكسدن مراد دل اوجينك ظهري
ديد يكمره متصل دل اوسته طوغري بر مقدار
ارقه سيدر مصنفك مرادي ايكي به دخی مختلدر بو ايكي
قول اوزره معلوم اولسديكه رانك مخرجي تون
مخرجندن متأخر در بعضيلر مقدمدر ديديلر مرادلري
بودر كه قول اول اوزره ديلك بر مقدار ارقه سنك
مدخلی اولسديغندن ديلك ارقه سيله نون مخرجندن
مقدمدر بواعتبار ايله رانك مخرجي مقدم اولمش اولور
(سكونجيسي على الترتيب طادال تا مخرجيدر كه دل
اوجيله ايكي اوست اولك ديشلرك نصفلرندن
يوقارو سيدر كه اتلرينه وارنجه سيدر اتلرينه غايت
يقين اولان برندن طادچيقار ازاجق اشافينسندن دال
چيقار نصفلرينه يقين اولان برندن تا چيقار
(طقوزنجيسي على الترتيب صاد سين زاي مخرجيدر كه
ديلك انجه اوجيله ايكي الت اولك ديشلرك نصف
اعلالي بدر نصفلرينه يقين اولان برندن صاد چيقار
دخی يوقاروسندن سين چيقار باشلرندن زاي چيقار
بعضيلر ديلك انجه اوجيله اوست اولك ديشلري والت
اولك ديشلرك باشلر بدر ديديلر ابوشامهك تحقيقي بودر كه
اوست اولك ديشلرك باشلري طرفه اولان نصفلر بدر
نصفلرينه يقين اولان موضعندن صاد دخی باشلرينه
يقين اولان برلرندن سين تمام باشلرندن زاي چيقار
(اوننجيسي على الترتيب طادال تا مخرجيدر كه دل
اوجينك يوقارو بوزيله اوست اولك ديشلرك باشلر بدر
ديلك غايت اوجينك ارقه سندن طادچيقار ازاجق اردندن

ذال چيقار انك ازاجق اردندن تا چيقار بونلرك ترتيبى
 دل اوچينك طشربه چيتمه سيله در طشاده غايت آزده
 ذالده دخى ز ياده جده در ناده دخى ز ياده در (طوداق
 مخرجلرى ايكيدر اولكيسى فامخر جيدر كه ايكي اوست
 اوك ديشرك باشر يله الت طوداغل ايجيدر) ايكنجيسى
 ايكي طوداق اراسيدر بوندن ترتيب اوزره بامم واو
 چيقار ابتدا طوداقلرك ايجلرى بر برينه قوتلى قيامغله
 با چيقار صكره كينه ايجلرندن بر مقدار اوجلر ينه
 يقين يرلى بر برينه ضعيف جه قيامغله ميم چيقار
 دخى ز ياده اوجلر ينه يقين اولان يرلى بر برينه
 قيامغله رق ۶ ضم اولمغله واو چيقار بو ترتيب امام
 مكينك رعايه سنده يذكور اولاندر مصنفك مختار يدر
 على القارى رحمه اللهك دخى مختار يدر ديار رومده
 اوقنان واو بودر امام شاطبي وابن الجزرى واوى
 تقديم اينديلر بو ابن قاصحك مختار يدر وديار عربده
 اوقنان واودر اما قالك اوقورلر واوك صفى ايسه
 ترقيدر (خيشوم مخرجى بر در خيشوم ديوككز قوو غنه
 ديرلر بوندن نون مخفات ايله غنه چيقار نون مخفات ديو
 اخفا باندن اولان نونلردر كه ذاتلرى كيدوب غنه لرى
 باقى قالمشدر پس نون مخفات ايله غنه ذا تا بر در اعتبارا
 متغايير ديرلر اما اظهار باندن اولان نونلرك كندولرك
 مخرجلرى يوقاروده معلوم اولدى غنه لرى ينك مخرجى
 ينه خيشومدر (الجهر) جهر ديو حرف حركه ايله نطق
 اولندقد مخرجده اراق قاليوب نفسنك ۷ كاييسى يا
 اكثر يسي حبس اولوب صوتك آشكاره اوله سنه ديرلر ۶

۴. اقول المراد من انفتاحهما
 فى الواو انفتاحهما قليلا
 والافهما ينضمان فى الواو
 لكن لا يصل انضمامهما
 الى حد الانطباق وانضمامهما
 فى الواو والمدينة اقل من
 انضمامهما فى الواو الغير المدينة
 « جهد المثل »

۷. اعلم ان النفس الذى هو
 الهواء الخارج من داخل
 الانسان ان خرج يدفع الطبع
 يسمى نفسا بفتح الفاء وان
 خرج بالارادة وعرض له
 تموج تصادم جسمين يسمى
 صوتا واذا عرض للصوت
 كيفيات مخصوصة بسبب
 آلات مخصوصة يسمى
 حروفا واذا عرض الحروف
 كيفيات اخر عارضة بسبب
 آلات تسمى تلك الكيفيات
 صفات

۶ حرفلرى بونلردر ظل
 قور بض ادغزاجند مطيع

۳ (الهمس) همس جهرك ضدیدر حرفلری بونلردر
(ستشحك خصفه) ماعداسی مجهوره در (الشدة) شدت
دیو حرف اسكان ایله نطق اولندقدہ صوت اصلا اقامغه
دیرلر حرفلری بونلردر (اجدك قطبت) (الرخاوة) رخاوت
دیو صوتك كالیله اقامسنه دیرلر حرفلری بونلردر (خس
حظ شص هز ضغت فذ) (البینة) بینیه دیو صوتك
كالیله اتقی و كالیله اقامق بیننده اولسنه دیرلر حرفلری
بونلردر (لم یرو عنا) (الاستعلاء) استعلاد یو حرف
نطق اولندقدہ لسان اوست دماغه قالماسنه دیرلر
حرفلری بونلردر (خص ضغط قط) (الانخفاض)
بواستعلانك ضدیدر ۴ حرفلری استعلا حرفلری نك
ماعداسیدر (الاطباق) حرف نطق اولندقدہ لسان
اوست دماغه قیامغه دیرلر حرفلری صاد ضاد طاذادر
(الانفتاح) اطاقك ضدیدر حرفلری اطاق حرفلری نك
ماعداسی حروف هجاءن یكرمی بش ۹ حرفدر (القلقلة)
۳ شدت ایله جهرك صفتلری نك اجتماعیدر یعنی ایکیسندن
مركب بر صفت لازمدر شدت ایله جهرك صفات
قویه دندر حقلری بی و یر مك ایچون ایکی صوته
محتاجدر لكن شدت صوتك اقامسنه مانع جهرك دخی
نفسك اقامسنه مانع بواجلدن اجتماعنده صعوبت
اولوب ساكن اولان حرفده حرف خفی اولدیغندن
حرف قلقله ۷ ساكن اولدقدہ بیاننده تكلفه محتاج
اولوب متحركه بلكه مشدده شیه قلله كه تاكه
ذاتی و صفاتی معلوم و واضح اوله بوسیدن
بعض قرار قلقله دیو صوتی مخرجه تحر یكدر بعضیلر

(مخرجی)

۲ الجهر احتباس جرى
النفس مع تحركه (والهمس
مقابلہ) (الشدة تمام احتباس
جرى الصوت مع استكانه
(والرخاوة تمام جریه معه
(والبینة عدم تمامهما
(الاستعلاء ارتفاع اللسان به
الى الحنك الاعلى (والانخفاض
مقابلہ) (والاطباق انطباق
اللسان به على الحنك الاعلى
(والانفتاح مقابلہ

» در ینیم «

۳ القلقله اجتماع الشدة
والجهر فيحتاج الى التكلف
في اللسان عند السكون
» در ینیم «

۴ ولیندر عن عدم بیان
القلقله في السكون والمبالغة
فيه حتى يتحرك او يشدد
وعن قلقله غیر حروفها
» در ینیم «

۶ حرفلری بونلردر (انشر
حديث علمك سوف تجهز بذا
۹ حرفلری بونلردر (من اخذ
وجد سعة فزكا حق له شرب
حديث كاسيحي

مخرجی تحر یکدر و بعضی بخرجی صوت ایله قلع
عنفدن حاصل اولان صوت زائد قوی جهر یدر
و قلعله ساکنه مخصوص صدر دبدیلر حروف قلعله
(قطب جد) حرفلر یدر همزه ده ۹ دخی شدت ایله
جهر مجتمعدر لکن کندویه تخفیف و اعلان و تغییر
عارض اولوب دخی قلعله سی او کسوزک و قوصیق
صوتلرینه شبیه اولدیغندن حروف قلعله دن قلندی
(الصغیر ۳ حرفک صوتی اصلغه شبیه اولسنه دیرلر
حرفلری صاد سین زای در (الغنة) حرفک صوتک
ککزدن کلسیدر حرفلری نون ایله میندر (التکریر) ۷
رایه مخصوص صدر نطق و قنده لسانک سور چسیدر
طریق بودر که دیک اوجی اوست دماغه یا پشوب
دماغدن ابرقسنزین سور چرکی دتره یوب طور قدر
دتره مدبکه را چیماز لکن دماغدن ایر یلارق
سکرک دترر ایسه تکریری اظهاردر بولخندر متعدد
رالر پیدا اولور (التفشی) شینه مخصوص صدر نطق
و قنده صوتی آغز ایچنه طاغلوب طاء مجمه مخرجنه وارنجه
اوز تمقدر (الاستطالة) ۹ ضادک مخرجنک اوز نلغی صوتک
اقدیغی جهته اولدیغندن استطاله دیو ضادک صوتی
مخرجنک اولندن آخیرینه وارنجه ممتداولوب چکامه سنه
دیرلر قلیج قنه کیرر کی

❖ باب الصفات العارضة ❖

(التفخیم) تفخیم دیو حرفی قالن او قومغه دیرلر (الترقیق)
ترقیق دیو حرفی انجه او قومغه دیرلر تفخیم حرفلری اوند
استعلا حرفلریله لام را الفدر حروف استعلا ده تفخیم

۹ الهمزة قال فی الرعابة قال
الخلیل الهمزة کالهو ع و قال
مرة اخرى کالهو ع و قال فیها
باب الهمزة لا یتکلف القاری
فی اخراج الهمزة لئلا یظهر
صوت قبیح لکن یخرجها
بلمطافه و رفق «جهده المقل»
الصغیر صلق دیدکاری
آوار قوش آوازه دخی دیرلر
«اختری»

۳ الصغیر مشابهه صوته
الصغیر (الغنة صوت خروجه
من الخیشوم وهی فی النون
والمیم و یجب اظهارها
مشددبهما «در یایم»
۷ التکرار تعثر اللسان به و هو
فی الراء (التفشی انتشار
الصوت به و هو فی الشین
(الاستطالة امتداد الصوت به
وهی فی الضاد «در یایم»
۹ انکال الاداء واعطاء
الاستطالة والتفشی علی وجه
احق علی اسلوب البق
مختص برسولنا علیه السلام
ومن جاهد فی الاداء وادی
بقدر وسعه فقد اصاب الی
الصواب والعلم عند الله الملائک
الوهاب «نقل من فتوی
اسماعیل افندی» منه

واجبدر حروف انخفاضده لام را الفک ماعداسنده
ترقیق واجبدر (اما حکم اللام) چن لفظه الهک
ماقبلی مفتوح غیر ممال یا مضموم اولورسه لامنی تفخیم
واجبدر مفتوح ممال اولورسه تفخیم وترقیق جائزدر
ماقبلی مکسور اولورسه ترقیق واجبدر اما سائر لامر
مفتوح اولوب ماقبلی صاد یا طا یا ظا اولسه صلاة
طلاق ظل کبی یا بنترنده الف اولسه فصالح کبی یا بوثردن
صکره لام وقف ایله ساکن قلنسه ان یوصل کبی یا
صادین مفتوحین بینده لام ساکن اولهرق بولنسه
صلصال کبی تفخیم وترقیق جائزدر بوضورتلک ماعداسنده
لامک ترقیق واجبدر (واما حکم الراء) چن راء اماله سز
مفتوح یاروم ایله روم سز مضموم اولوب اول کلمه ده
ماقبلده اصلا مکسور یا یاء ساکنه بولنسه تفخیمی
واجبدر اما بشرر وقفنده ووصلنده راء اولینک تفخیم
وترقیق جائزدر راء ثانیه سی بلاروم وقفنده راء اولی سنه
تابعدر اما اول کلمه ده ماقبلنده بلا حائل مکسور یا یاء
ساکنه ۷ بولنسه در استهم صابرون حیران سیر واکبی
رانک تفخیم وترقیق مختلف فیدر اما مکسور ایله را بیننده
برساکن حائل بولنور ایسه کلمه اعجمیه ده ابراهیم
اسرائیل عمران کبی تفخیم واجبدر کلمه عربیه ده اول
ساکن حائل صاد یا طا یا قاف اولوب اصراقطر او قرا
کبی یاخود یا مکرر اولسه مدرارا اسرارا کبی ینه تفخیم
واجبدر اما حائل بو حرف ک غیر ی اولوب را دخی مکرر
دکل ایسه رانک مابعدنده قاف مکسوره نک غیر حرف
استعلا بولنور ایسه اعراضا کبی ینه تفخیم واجبدر

۷ یاء ساکنه ایله را بیننده
ساکن حائلک و قوعی بوقدر
انک ایچون بوشق ترک
اولندی « منه »

بولتاژ ايسه يا قاف مكسوره بولنور ايسه اشراق كبي
 تفخيم وترقيق مختلف فيدر (اما ۳ را بلاروم ساكن
 اولوب ماقبلي مضموم يا مفتوح اولوبده برساكنده
 حائل اولمازسه اركض واذكر و برق وانحر كبي يا حائل
 يا ايله الف بمالك غيري اولورسه تفخيم واجبدر
 ليلة القدر الف شهر عمر البسر كبي بشررده راء
 ثابته نك حكيمى يوقاروده معلوم اولدى بوندن مستشادر
 راء اولى سى اولكى قاعده دن مستثنا اولديغى كبي واکر
 حائل يا ياخود الف بمال اولورسه السير دارنار كبي
 تفخيم وترقيق مختلف فيدر (اما راء ساكنه نك ماقبلي
 مكسور اولوبده كسره سى عارض اولورسه ارجعى
 ارجع اركب ارتضى كبي ياخود اصلى اولوبده رانك
 مابعدنده غير مكسور حرف استعلا بولنور ايسه قرطاس
 قرطاس لبالم صاد كبي تفخيم واجبدر مكسور اولان
 حرف استعلا بولنور ايسه فرق كبي وصلبنده ووقننده
 تفخيم وترقيق جائزدر (ودخى را كلمه نك آخرنده
 بولنوب كسره ايله رانك بينه حرف استعلا ساكن
 اوله رق حائل اولسه من مصر وعين القطر كبي
 بلا روم وقنبنده ينه تفخيم وترقيق جائزدر بوذكر
 اولنان صور تترك ما عدا سنك جيعسنده رانك ترقيق
 واجبدر (معلوم اوله كه رانك روم ايله وقفى حالى
 تفخيم وترقيق واجب يا جائز اولده وصللى حالى كبيدر
 كثير قرالريم زائده مكسورده دن صكره راء ساكنه يي
 تفخيم ايدرلر مرققا كبي بونى على القارى ابن شريحدن
 نقل اليشدر (اما حكم الالف) الفك تفخيمى ترقيق وجوبى

۳ اما قاسم ان اسرا اذ اسير
 بونترك اصلرى يا ايله
 اولوب يا محذوف اولديغندن
 اصلرينه دلالت ايچون
 بلاروم وقنبنده ترقيق
 تفخيمدن اوليه رديو نشر
 كيرده مصر حدرا مامصنف
 اكاشارت والتفات ايندى
 « منه »

جوازی ماقبلنه تابعدر تفخیمی یاترقیقی واجب اولان
 حرفدنصکره واقع اولسه انک دخی تفخیمی یاترقیقی
 واجبدر جائز اولان حرفدنصکره واقع اولسه انک
 دخی تفخیمی یاترقیقی جائز اولور (الادغام) ۷ چن
 حرف مدک غیری برحرف که ساکن اولوب ینه کندو
 مثله اوغراسه ادغامی واجب اولور فاضرب به ر بحت
 نجسارتهم مالیه هلاک کبی ۴ اما مختار اولان مالیه ده
 وقف اولفقدر (ودخی رانک غیری به اوغرایان لام
 غیر تعریف ایله حروف حلق ماعدا متقار باندن
 بر یسی ساکن اولوب آخره اوغراسه ینه ادغام واجب
 اولور اثقلت دعوالله قالت طائفة قد تبين اذ ظلمت قل
 رب کبی اما یلهم ذلك ده اظهارده جائزدر (ودخی
 الم نخلقکم ده ادغام واجبدر اما قافده استعلا وعدم
 استعلا جائزدر ودخی احطت بسطت فرطت ده ادغامده
 اطباقده واجبدر (ودخی چن لام تعریف بواون
 اوچ حرفدن بر ینه اوغراسه (ت ت ذ ز س ش
 ص ض ط ظ ن) ینه ادغام واجب اولور (ودخی
 تنوین ونون ساکن لام ایله رایه اوغراسه ادغام
 بلاغنه واجب اولور بعض قرا عندنده ادغام مع الغنه ده
 جائز اولور اما میمه اوغراسه ادغام مع الغنه واجب
 اولور ووا ایله یایه اوغراسه ادغام واجب اولور
 اما مع الغنه اولی در طسم یس والقرآن والقلم ده
 ادغامده اظهارده جائز اولور اما نون ساکن ایله ووا
 یاخسود یا برکله ده واقع اولسه اظهار واجب اولور
 صنوان قنوان بنیان کبی (الاخفاء) ۷ اظهار ایله ادغام

۷ معلوم اوله که ادغام قرا
 سندرلنده ایکی قسمدر بری
 ادغام صغیردر که متقار بین
 اولان ایکی حرف برکله یا
 ایکی کلمه ده متلاقیین اولوب
 اولکبسی ساکن اوله بری
 دخی ادغام کبیردر که متماثلین
 یا متقار بین کلمه واحده ده یا
 کلتین متلاقیین اولوب
 ایکیسی دخی متحرک اوله
 بو ادغام کبیر ابو عمر
 و بصری به مخصوص صدر اما
 ادغام صغیر ابو عمرو و
 مخصوص دکلدر شاطبی
 شرحارنده مسطوردر منه
 ۷ الاخفاء حاله بین الادغام
 والاضمار فلان شدید فیه
 « در بنیم »

بیننده بر صفندر چن تنوین و نون ساکن بواون بش
حرفدن برینه اوغراسه اخفا مختار اولور (ت ث ج
د ذ ز س ش ص ض ط ظ ف ق ک) اما خا ایله غینه
اوغراسه اخفا جائز اولور (ودخی میم ساکن بایه
اوغراسه ینه اخفا مختار اولور) معلوم اوله که تنوین
ایله نون ساکنک اخفاسی ذاتلری بالکلیه کیدوب غنه
صفتی باقی قالمقدر انک ایچون دل اوچی بو شده
اولملودر اما میمک اخفاسی ذاتی بالکلیه کیدر میوب
طودا قلمی بر برینه پک باصمیه رق ذاتی فی الجمله ستر
ایتمکدر باب اقلابده دخی بویله در (الاظهار) معلوم
اوله که هر حرفده و هر صفت لازمه و عارضه ده اصل
اولان اظهار اولمقدر اما مانع بولنور ایسه که ادغام
اخفا اقلاب حذف قلب نقل تسهیل اماله اختلاس
کبی اظهار اولنمازلر بومانملر واجب یا جائز اولدیغی
موضعلرک غیریده اظهار واجبدر جائز اولدیغی
موضعلر ده اظهارده جائزدر مرجوح اولدقلمی
موضعده اظهار مختاردر واجب اولدقلمی و وضعده
اظهار متمنعدر مثلاً میم ایله نون مشدده اولدقلمی
غنه لرینی اظهار واجبدر ودخی تنوین و نون ساکن
شو درت حرفدن برینه اوغراسه همزه ها عین حا
اظهار واجب اولور غین ایله خایه اوغراسه اظهار
جائز اولور میم ساکن میم ایله بانک غیریه اوغراسه
علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین لکم دینکم الحمد
کبی اظهار واجب اولور یا ابتده یاه محذوفه بی قالده
واو مقلو به بی یقول ده قافک سکون اصلیسینی واول حرکت

۴ قال فی التبصرة العمل
فی مالیه هلك علی الاظهار
ای فی الاصل و هو
الصواب ان شاء الله تعالی
انتهی قال ابوشامه یعنی
بالاظهار ان تقف علی مالیه
وقفه لطیفه ای عند وصله
بهلك واما ان وصل ای
بدون السکت فلا یمكن الا
الادغام انتهى اراد من الوقفة
اللطيفة السکت « تهذیب
القرآآت لساچقلمی زاده »
۲ تسهیل اصطلاح قراده
همزه ثانیه بی همزه بینیه
حرکه سی جنسی اولان و او
یاخود یا یاخود الف بیننده
قرائت ایتمکدر هاشابه سی
اولما مقدر تکبیم کتب اداده
مسطوردر منه

منقوله سنی و اعجمی انکم او نبتکم مثلوا لوده همزه
 مسهله بی موسی بمالده الف خالصه بی دخی فتح خالصی
 بارثکم بنصرکم مثلوا لوده اختلاس حرکه سنی اظهـار
 جائز یا تمتنع اولور اختلاس دیو حرکه بی صوت خفی
 ایله نطق ایتمکه دیرلر بوکا وقف حالنده روم دنیلور
 بعضیلر حرکه نکه اکثر بیی نقطه دیدیلر اقای نقطه روم
 دیدیلر (القلب) ۴ تنوین یا نون ساکن بایه
 اوغرا دقده غنه ایله میم مخفات قلندر (المد) ۳ بر سبب
 ایچون حرف مددرده بر القدن زیاده حرف لیندرده
 برالقین اقل اوزرینه زیاده چکمکدر بعضیلر حرف
 لینده مد اصلی یوقدر دیدیلر ۷ معلوم اوله که سبب
 مد ایکیدر معنوی لفظی معنویده ایکیدر بری تعظیم
 ایله بیله مبالغه در دعا ده استغاثه ده کلمه توحیدده
 اولدیغی کبی و بری دخی یا ایکر مبالغه در لاء تبرئه ایله
 برشی نفی ایتمکده اولور مثالی لاریب لاشیه لامر ده
 لاجرم لاشریکله کبی لفظیده ایکیدر اولکیسی حرف
 مد در تکرر واقع اولان همزه در بر کلمه ده واقع اولسه در
 مد متصل اولور جاء سوء حی کبی ورش روایتده
 موثلاً ایله مؤؤد نکه غیریده حرف لینده بویله در شی
 سوء کبی بشقه کلمه ده واقع اولسه در مد منفصل اولور
 یا ایها انی اخاف تو بوا الی الله کبی و دخی حرف مددن
 اول همزه واقع اولور بده ماقبلی اول کلمه ده ساکن
 صحیح اولمیوب اول حرف مد دخی شیئا کبی حالت
 وقفنده تنویندن مبدل اولماز سه ورش قرائتده اول
 همزه ینه سبب مد اولور بوکا مد بدل تسمیه اولنور

۴ القلب قلب النون
 الساکنه میما مخفاه مع غنة
 قبل البناء « در یتیم »
 ۳ المد زیاده فی حرف الین
 (در یتیم)

۷ انلره کوره ترکی مد اوزرینه
 زیاده ایتمکدر که اصل مددر
 « منه »

ایمانا اوتوانیشین سوانهما قل آما کبی اما یواخذ آیات
 اوحی بوندن مستشار بو بابک تفصیلی مطولانده در
 (ایکنجیمی حرف مد یا حرف لیندن صکره واقع
 اولان سکوندر کرک سکون لازم اولسون دابة آلاَن
 الم الر که یعص جم عسق کبی کرک سکون عارض
 اولسون یعلمون والصفیف دخی ابو عمر وقراءتنده رحیم
 ملک قال لهم کبی پس معلوم اولدیکه مد طقوز قسم
 ایش سبب معنوی ایله مد متصل مدی مد متصل مدی
 مد بدل ساکن لازم مدی ساکن عارض مدی متصل
 لینی ساکن لازم لینی ساکن عارض لینی (ودخی
 معلوم اوله که بوسبب لفظی اولان همزه سکون متغیر
 اولسدرینه مد جائز اولور همزه نک تغیری کرک ۷
 بین بین ایله هؤلاء ان کتم تسهیل قراءتنده اولدیغی
 کبی کرک ابدال ایله اولسون واو ایله مرسوم اولان
 جزاؤ کبی کرک نقل ایله اولسون ورش روایتنده من
 آمن کبی کرک حذف ایله اولسون هؤلاء ان کتم حذف
 همزه قراءتنده اولدیغی کبی ساکنک تغیری متحرک
 اولغله اولور الم الله ده میماک تحریکی کبی (ودخی
 معلوم اوله که مد ایکی مرتبه در طول توسط طول
 درت الف توسط اوج القدر یا طول بش الف توسط
 درت القدر (ودخی بودرت مرتبه دخی کلمشدر طول
 طول توسط مافوق القصر بش الف درت الف اوج
 الف ایکی الف یا خود اوج الف ایکی بحقیق الف
 ایکی الف بر بحقیق الف یا خود ایکی الف بر الف اوج
 ر بع بر الف ایکی ر بع بر الف ۳ رر بع الف دیور بر ر

۷ بین بین دیدیکی اصطلاح
 قراده تسهیل دیدکلیدر که
 همزه بی همزه ایله حرکه سی
 جندی اولان الف یا واو
 یا خود یا باینده قراءتدر

« منه »

دخی هؤلاء آلهه کبی
 ورش عندنده آلهه نک
 همزه سی یایه تبدیل اولنور

« منه »

۳ بعضیلر الف دیوتکافمنز
 اغزنی اچا جق مقداری
 بعضیلر بر حرکه بی بر حرکه
 مقداری دخی اشباع
 مقدار یدر دیدیلر الف ایکی
 فتحه دن واو ایکی ضمه دن
 یا ایکی کمره دن حاصل
 دیدیلر « منه »

قالديره جق قدر نيا بر كره آديه جك قدر در يا خود الف
ديه جك قدر در يا خود الف يازه جق قدر در الحاصل
طول توسط دخي مراتب ار بعدهك تقديراتي مختلف
فيه در حقيقتي مشافه ايله كيفيتي ادا ايله معلوم و واضح
اولور (پس ايمدي ساكن لازم مديلده جمع قرا عندنده
طول واجبر متصل مسديلده جمهور قرا عندنده طول
واجبر بعض قرادن طول ايله توسط و بعض قرادن
مراتب ار بعده دخي كلمشدر اما باقي يدي قسمده مد
جائزدر اما معنويده يالكز توسطدر مفصل مسدیده
طول توسط دخي مراتب ار بعه كلمشدر ساكن عارض
مدیده دخي مد بدله دخي سوات لفظنك غيري اولان
متصل لينی ده دخي ساكن لازم لينی ده بود در دنده
طول ايله توسط كلمشدر سوات لفظنده توسط متعیندر
ساكن عارض لينی ده طول ايله توسط قليلدر اما
طول دخي توسطدن اقلدر (معلوم اوله كه مدلين زده
طول ايكي الف يا اوچ الفدر توسط ترك مد ايله
طولك بينيدر ديو شاطبي اشارت ايلوب ابو شامه
تصريح ايتمشدر لكن مدلين ده مد اصليكن انكارينه
مبيندر ۷ (الوقف) ۴ تنفس ايله صوتي قطع ايتكدر
وققه اصل اولان سكون اوزره اولقدر اما ضمه زده
اشمامده رومده كلمشدر كسره زده انجق روم كلمشدر
اهل ادا عندنده ايكي سيده مستحيدر اما رومك
استحبابي اكدر اما المنخفة همزة لمزة مثلورده هاء
تأنيث اهل صله عندلنده ميم جمع وصلارنده حركة
عارضه ايله متحرك رقم الليل ۳ هم العدو ولا تنسوا

(الفصل)

قال ولا يجوز الزيادة على
خمس الفات اجابا يعني في
شيء من القسمين فما يفعل
بعض الأئمة واكثر الموهنين
من الزيادة اقبح البدع
واشد الكراهة وقال ايضا
المد بقدر الف مدك بقدر
فولك الف او بقدر عقد
اصبعك فاعرف مراتب
المد بقدا صابعك انتهى قيل
لا يضط مراتب المد
الا بالسمع من الشيخ الماهر
راسم اقول وجوده في هذا
الزمان اعز

« جهد المقل »

۷ ز بر امد اصلي بي قائل
اول ترك عندنده مدلين زده
توسط مد اصلي اولان
بر القدن اقل ايله طولك
ما بينيدر

« منه »

۴ الوقف قطع الصوت
مع التنفس « در يقيم »

الفضل انتم الاعلون يومئذ حينئذ كبي بونلرده اشمامده
رومده جائز دكلدر (ودخی مفرد مذکر صغیری اولان
هائ ضمیرك ماقبلی مضموم یا مکسور یا واو ساکنه
یا یاء ساکنه اولسه مختار اولان اشمام و روم جائز
اولا مقدر بونلرك ماعداسنده اشمام و روم جائز در له
منه واجتنبیه و یتقه کبی (تفریع) حرف موقوفك
ماقبلی حرف مد یا حرف لین اولسه مضموملرده یدی
وجه جائز اولور طول توسط قصر طول ایله اشمام
توسط ایله اشمام قصر ایله اشمام قصر ایله روم نستعین
خبر کبی مکسور لرده درت وجه جائز اولور طول
توسط قصر قصر ایله روم یوم الدین من خوف کبی
مفتوحلرده اوچ وجه جائز اولور طول توسط قصر
العالمین لاخیر کبی اما نعبد مثلورلرده اسکانده رومده
اشمامده جائز در من الامر مثلورلرده اسکانده رومده
جائز در ان البقر مثلورلده یا لکز اسکان جائز در
(معلوم اوله که وقف درت نوعدر) اولکیسی مابعدسز
معنی تمام اولیاندر بوکا وقف اضطراری دینلور حال
اضطرارک غیریده بو قیحدر مضاف فعل مبتدا
اوزرلرینه وقف دخی قول ایله مقول بیننه فاعل ایله
ایله مفعول بیننه وقف کبی ۲ (ایکنجیسی وقف
حسندر مابعدسز معنی تمام اولورلده انجق لفظا ۷
مابعدنه متعلق اوله موصوف ایله صفت بیننده بدل ایله
مبدل منه بیننده وقف کبی وقف اضطراری نوعیله
وقف حسن نوعنده مابعدری آیت اولی ایسه مابعدریله
ابتدا اولنور دکل ایسه من ماقبلریله ابتدا اولنور (اوچنجیسی

۳ و بالجملة ان عاصما یضم
هائهم اذا لم یقع بعد الکسر
او الیاء الساکن وصل
ووقفا واما اذا وقع بعد
احدهما فهو یکسره فی الحالین
واما میم الجمع مطلقا فان
انصل به ضمیر فان عاصما
یضمه و یصل الیه الواو
الساکن وان لم یصل به ضمیر
فان وقف علیه فهو یسکنه
بلا روم ولا اشمام وان وصل
بمتحرک فهو یسکنه وان
وصل ساکن فهو یضمه
« جهد المقل »

۲ معلوم اوله که ضرورت
سزحر فلك اوزرینه وقف
ایتمکدن حذر لازمدر ان
من الی علی فلامثلورلرده
یایدقلمی کبی ۷ تعلق لفظی
دیمک معمولک عاملنه تعلق
دخی تابعک متبوعنه تعلق
دیمکدر لکن بشرط تمام
الکلام کا قال منه

۳ ثعلق معنوی دیمک ما قبلی مابعدیله برقصه اوله سوره بقرة نك اولندن مفلحون وارنجه مؤمنین احوالنی بیان ایدوب اندن ولهم عذاب عظیم وارنجه ﴿ ۱۸ ﴾ کفارک احوالنی بیان

ایدوب ان الله علی کل شیء
 قدير و ارنجه منا ققینک
 احوالی بیان اولدیغی کبی
 (منه)

وقت نام قصه تمامنده اولان
وقفلدر (منه) .
۷ السکت قطعه بلا تنفس
(در یتیم)

٨ وقال أبو الحسن في التذكرة
و ينبغي لمن أثبت هاء السكت
في أم يسنه وأقننه وكتابه
وحسابه وماليه وسلطانيه
وما أدراك ماهيه ان يقف
عليها في حال وصلها وقفة
يسيرة ثم يعزل ولا خلاف
بينهم في الوقف ان الهاء ثابتة
انتهى وللأقرء ٤ خلاف
في اثبات هاء السكت في هذه
المواضع في الوصول الافي
كتابه وحسابه فانهم اتفقوا
على ثبوتها فيهما واختار عاصم
الاثبات في الجميع (جهد المقل)
٤ (قوله وللأقرء خلاف اثبات
هاء السكت في هذه المواضع
في الوصول أقول ان اثباتها

وقف کافیدر معنی تمام اولو بدہ مابعدنہ دہ انجق معنی ۳
متعلق اولہ و مارتز قناہم یفقون من قبلک علی ہدی من
رہم اوزر لرینہ وقف کبی (در دنجیسی وقف نامدر ۴ معنی تمام
اولو بدہ مابعدنہ انظادہ و معنی دہ متعلق اولیہ مالک یوم الدین
نستعین اوزر رینہ وقف کبی بوا یکی نوعدہ مابعدیلہ ابتدا
اولنور (تذیل) دخی معلوم اولہ کہ حفص قراءتندہ حالت
وقفندہ یدی کلک ناک آخرینہ برشیدن بدل اولیہ رقی الف لاحق
اولشدر الف اوزرہ وقف اولنور بری متکلم وحدہ
ضمیری اولان انادر جمیع موضع لرندہ الف اوزرینہ
وقف اولنور بری دخی لکنا هو اللہ در بوا یکی سندنہ سائر
قرار دخی حفصہ موافقدر بری دخی الظنونادر بری
الرسولادر بری دخی السیلا در بوا وچندہ ابن کسیر
حفصہ موافقدر بری دخی سلاسلادر حفصدن برروایتندہ
دخی لامی اسکان ایلہ و ققدر بر دخی اولکی قواریرادر ایکنجیدہ
سکون اوزرہ و ققدر (لسکت) ۷ سکتہ تفصیلاً صوتی قطع
ایمکدر اما زمانی وقف زمانندن آز اولہ و قفلک زمانی نفس
الاجق قدر در نفس سکتہ وصلہ مخصوصدر سکتہ نک ۹ حکمی
اسکاندہ رومدہ اشمامدہ ابدالہ دخی غیریدہ وقف کبیدر
روئس آیاندہ سکتہ کلشدر کرک مابعدنہ تعلقی اولہ کرک اولیہ
اماروئس آیاتک غیریدہ حفصدن درت موضعدہ کلشدر
عوجا فیما من مرقدنا هذا من راق بل ران و دخی
ابو جعفر دن اوائل سوزہ اولان حروف مجمہ دہ کلشدر
الم المص لرا الم رکھ مص طه طسم طس بس ص ص حم

فیه یافعی له ان یسکت لکن یحب علیه المکت ومن حذفها فیه لایجوز له السکت ۹ (حم)

۹ لان حکم السکت حکم الوقف ولا خلاف فی الوقف فی اثبات هاء السکت فی هذه المواضع قوله فانهم اتفقوا علی ثبوتها فیها ان قلت حذف یعقوب هاء السکت فی هذه الکلمات فی الوصل كما صرح به فی التبیح قلت المراد من القراء هنا السبعة المذكورة فی هذه الرسالة (بیان جهدها المقل)

۹ وفی بعض الرسائل حکم السکت حکم الوقف یعنی فی قلب التنوین القا وقلب التاء المر بوظة هاء واسکان المتحرک و غیر ذلک قیل علیه لا یقال حکم السکت علی حکم الوقف بل حکمه سماع ایضا فخص یقلب التنوین الفاقی عوجا کالوقف و حرة یسکت علی شیتانی قوله تعالی (لا تغنی شفاعتهم شیئا الا بلا قلب التنوین القا انتهى (جهدها المقل)

۸ سنک کبی وزر ده وق وچکره مک معناسنه مصدر د

حم عسقی ق ن ادغام اخفا اولنلر بنی سکتیه ایله اظهار لازم اولور ودخی جزء قراءتده همزه نك ما قبلنده کی ساکنلر ده سکتیه کلشدر من آمن خلوا الی شباطینهم ابنی آدم علیهم اندرتهم والارض کبی بعض قرادن قال الله هلی ما نقول وکیل ده قال اوزرینه سکتیه مرویدر اما قول ایله مقول بیننده وقف فبیح اولدیغی کبی سکتیه دخی قیحدردر اولی بودر که قوه نعمه ایله لله لفظنک قال یه فاعل اولمق توهمنی دفع ایتلودر بونی صاحب مدارک ذکر بیور مشلدر ودخی سکتیه لک وصالر تده بعض قراءتده وقعه یسیره لازمدر عاصم جمیع مواضعده وصلنده های اثبات ایلدی بعضلر کتابیه حسابیه لفظلر نك غیریده اثبات ایتدیلر اما وقف حالنده هاء سکتیه لک اثباتی متفق علیه در

❖ خاتمه فی کیفیة التلاوة ❖

سبعة عشره قرالریک تلاوته اوج طریقلى واردر تحقیق وتدویر و حذر تحقیق ترتیله دیرلر بو عاصم جزء ورشک مختارلر یدر یعنی قراءتده تأنی ایلایوب هر حرفه زیاده سز نقصان سز حقی و یرمکدر مثلا مدلری کندوا ایله جزی نقصدن و افراطدن سالم قیلوب دخی تشدیدلری ایکی حرف اظهارندن انقل اولمدن مخفقلری اعتماددن کملری تحریکدن حرکاتی تولید حرفدن رائی تکریردن نونى تطنین ۸ دن سالم قلمقدر ودخی همزه لری تحقیق ایتک حوکاتی سکاکی ایتام ایتک اظهارلری اعتماد قلمقدر ودخی حرفی بر برینه فارشدر میوب وقوفدن جائز اولانی ملاحظه ایدوب اخفالری

حرفیندن اقل حرف واحددن اکثر قلمقدر دخی غالباً
 قصر واختلاسدن حذر ایلکدر (اما تدویر تحقیق
 ایله حذر بیننده توسطدر بو طریق ابن عامر کسائی
 خلف مذهبدر جمیع ائمه دن مرویدر) اما حذر ابن
 کثیر ابو عمرو قالون ابو جعفر یعقوبک مختار لر یدر
 سرعت ایله قراءتدر مثلاً قصر ایله تسکین ایله
 اختلاس ایله ادغام کبیر ایله تخفیف همزات ایله دخی
 بونلرک غیر مروی اولنلر ایله قراءتدر لکن وصلی
 اختیار ایلوب لفظی حروفی اعرابی تغییردن حرفی
 حرفه قارشدر مقدن حذر ایدوب دخی اخفادن
 حروف مدک مدلرینی ~~ک~~کیدر وب ایتز قلدن اکثر
 حرکاتده اختلاسدن فوات غنه دن بالجمله روایت
 صحیح اولیانلردن حذر ایتلودر (معلوم اوله که بو
 اویج طریق ایله قراءت جائزدر اما تدویر اهل ادا
 عندنده مختاردر ودخی قراءتده جهرده اسرارده جائزدر
 مرویدر نیت صالحیه مقارن اولانی اعلی در اما اهل
 فسق و اهل کتابک الحسانیکه نعمات موسیقیه در اندن
 تحذیر روایت صحیحده در فی زماننا خون عجمیه ایله اولان
 تلاوتلر منهی عنه اولمغه شیده در دیو علی القاری شرح
 مشکاتده جامع الاصولدن نقل ایشدر الفاظ حروفک
 صحیحته محافظه ایله اولورسه مکروهدر اولمازسه حرامدر
 مغیر معنی ایسه مفسد صلاتدر لحن بخشنده کاور همان تالییه
 لایق اولان حسن صوت ایله الحان عرب ایله تلاوت ایلکدر
 بومأور به در الحان عربدن مراد نعمات تکلف سز حکم
 طبیعت و اصوات سلیقه ایله قراءتدر شکم عربک حالاری

- ۹ تغنی ایلک منه
 ۷ تحریک ایدوب اویاتمق
 « منه »
 ۶ مده زیاده ایتک « منه »
 ۴ رعد کبی بردن صوتنی
 چبقاروب مرضدن یا
 صفوقدن فجأت صوتلشمش
 کبی « منه »